

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۴/۰۹/۲۴

نویسنده: نبیل عزیزی

حکومت در تبعید ...

در این شب روز، شاهد تلاش‌های برخی افراد و گروه‌ها برای ایجاد حکومت‌های موازی یا در تبعید هستیم؛ افرادی که ریشه در مشکلات چندین ساله افغانستان داشته و مسئولیت بسیاری از مصائب کشور را بر عهده دارند. جهت معلومات بیشتر در مورد شرایط و ساختار حکومت در تبعید توجه شما را به معلومات ذیل جلب می‌نمایم. چرا دست به تشکیل حکومت در تبعید باید زد، معایب و نواقص آن چیست؟ رویکرد حقوقی آن چگونه قابل استدلال است؟

تعریف حکومت در تبعید

"اساساً مقوله‌ی «حکومت در تبعید» به جمعی از اشخاص حقیقی، سیاسی، نظامی، مدنی، رسانه‌یی، فعالین حقوق بشر و زن، در کل طرفداران استقرار یک نظم مبتنی جمهوری و دموکراسی در کور اصلی خودشان و بیرون شده از کشور مورد تجاوز خود گفته می‌شوند که به دلیل شرایط و پیش آمده‌ی خاصی مانند اشغال نظامی، شکل‌گیری جنبش‌های داخلی-فکری، تسلط و غلبه با رویکرد زور، تغییرات سیاسی و نظامی داخلی، معامله‌های پنهانی برای دور زدن حکومت مشروع از سوی عوامل بیرونی که این جریان‌های مردمی که مدافع آزادی و برابری و طرفدار مشارکت سیاسی هستند، نمی‌توانند در قلمرو اصلی خود حکومت کنند یا دست به تاسیس یک دولت که حاصل اراده مردم باشد، اقدام نمایند و به هر دلیلی در کشور اصلی خود حضور ندارند و بنابراین به خارج از کشور نقل مکان و مهاجرت می‌کنند. این حکومت‌ها اغلب به‌طور موقت و با هدف بازگشت به کشورشان و آوردن یک نظم نوین با در نظر داشت مؤلفه‌های جهان مدرن تشکیل می‌شوند و با اتحاد نظر در اصول برای رسیدن به آرمان‌های ترسیم شده و اهداف کلان روایتی خود مبارزه می‌نمایند.

خصوصیت های حکومت در تبعید

برخی از خصوصیت‌ها و اهداف حکومت‌های در تبعید شامل مواردی چون: تاسیس نمایندگی سیاسی در کشورها، جلب حمایت بین‌المللی و سازمان‌ها، مخالفت با دستگاه‌ها را حکومت مستقر و داخلی، حفظ هویت ملی و مخالفت با اشغال یا تغییرات غیرقانونی از طریق سلطه و اعمال زور است. در این کانتراکت دولت و حکومت با هم علی‌رغم تفاوت‌های بدیهی و خود مفهوم حکومت نیز در این کاربرد در معنای قوه مجریه نیست. زیرا به قول فیلیپ اردان، دولت: «State/یک قدرت اعمال زور، که بر روی جمعیتی که بر روی یک سرزمین جمع شده باشند، اعمال می‌شود». حکومت Government/هم‌پس از ورود آن در قرن شانزدهم به ادبیات انگلیسی، و به قول وینسنت متفکر علوم سیاسی، قوه مجریه در مقابل قوه مقننه و دیگر قوا به معنای مناصب اجرایی اطلاق می‌شود. در ماده اول کنوانسیون مونته‌ویدئو هم حکومت یکی از عناصر شکل‌گیری دولت آمده و یا با تسامح قوه مجریه خود یکی از عناصر حکومت تلقی شده است که از اصطلاح Executive branch استفاده گردیده است. اما حکومت در مقوله «حکومت در تبعید» منظور حکومت با ساختار منظم آن که توسط انتخابات و با رای و مشروعیت مردمی در داخل یک کشور روی کار آمده باشد، استعمال نمی‌گردد و چنین نیست. بلکه بیشتر کاربرد انتزاعی دارد و از سر ناگزیری به آن حکومت می‌گویند و اصلاً یک تشکیلات شبه سازمانی است اما با این تفاوت که مجموعه‌ای از طیف‌های مخالف حاکمیت مستقر دور هم می‌آیند.

نمونه های حکومت در تبعید

برخی‌ها یکی از اولین نمونه‌های حکومت در تبعید را مثال مقوله‌های دیگر به یونان باستان بازمی‌گرداند. اما با این وجود، مفهوم مدرن و شناخته شده حکومت در تبعید بیشتر به دوران قرون وسطی و رنسانس اروپا و سپس به قرن نوزدهم و بیستم و در جنگ جهانی دوم بازمی‌گردد. مثال معروف از این نوع حکومت‌ها، دولت لهستان در زمان جنگ جهانی دوم بود که به دلیل اشغال کشور توسط آلمان نازی به لندن نقل مکان کرد. یا در جنگ دوم جهانی، آقای ژنرال دوگل پس از رفتن از فرانسه در لندن اعلان مقاومت و تشکیل حکومت در تبعید کرد. در کلیت آن نمونه‌های زیادی در دنیا تجربه شده است.

ضرورت های شکل گیری حکومت در تبعید

ضرورت های شکل گیری حکومت در تبعید معمولاً در نتیجه شرایط اضطراری و غیر عادی یا بحران های شدید سیاسی و نظامی در داخل یک کشور و در وضع طبیعی به وجود می آید که چنین حالتی یکبارہ برعکس می شود و همه چی فرو می پاشد. این ضرورت ها به عوامل مختلفی بستگی دارد: اشغال نظامی یا تجاوز خارجی، کودتا یا خیزش های داخلی، سرکوب شدید داخلی و خطرات امنیتی و جانی، از دست دادن مشروعیت یا کنترل داخلی، مقاومت و مبارزه برای بازپس گیری کشور از دست آنها، حفظ هویت و مشروعیت بین المللی، عدم امکان ادامه حیات سیاسی داخلی برای مردم که به طور کلی، حکومت های در تبعید به دلایل مقاومت در برابر انحصار، استبداد، ظلم و شکنجه، انواع مظلوم و آسیب های فیزیکی و روانی و... تلاش برای بازپس گیری سرزمین، قدرت، زندگی توأم با حسن نیت و مسالمت آمیز میان همه یا حفظ مشروعیت سیاسی و حقوقی در عرصه بین المللی و برگشتن به حیات تشکیل می شوند.

معایب و نواقص حقوقی حکومت در تبعید

حکومت در تبعید، با وجود آنکه در برخی موارد ابزار و روش مفیدی برای حفظ مشروعیت سیاسی و نمایندگی مردم در شرایط بحران است، اما با معایب و نواقص حقوقی قابل توجهی مواجه است. این معایب و نواقص به چندین بُعد حقوقی تقسیم می شوند: مشکل مشروعیت داخلی، ناتوانی در اجرای حاکمیت و قدرت عملی و عدم تطبیق طرح ها و برنامه ها، ابهام در حقوق بین الملل یعنی وضعیت حقوقی حکومت های در تبعید در حقوق بین الملل اغلب نامشخص و مبهم است. در بسیاری از موارد، کشورها و سازمان های بین المللی نمی دانند چگونه باید با چنین حکومتی رفتار کنند. به رسمیت شناختن یک حکومت در تبعید می تواند به معنای نقض حاکمیت کشوری که حکومت فعلی در آن به هر شکل و شمایلی مستقر است و تعاملات نسبی با آن صورت می گیرد، تلقی شود. مشکلات مالی و اقتصادی، خطر از دست دادن ارتباط با واقعیت های داخلی کشور، ناتوانی در اجرای عدالت و پاسخگویی است. اما دفاع مدعیان و طرفداران این نوع حکومت می گویند که ما از ملت در حقوقش وکالت می کنیم، پس حق داریم چنین حکومتی در بیرون تشکیل دهیم. خوب از لحاظ حقوقی این استدلال انکار شدنی نیست."